

Femte årgången.

HERMES.

Organ för den arends'ka stenografien i Sverige,

utgifven af Svenska Stenografförbundet,

redigerad af *Conrad Ljunggren*, Upsala.

N:o 3.

Mars.

1886.

Utkommer i 12 nummer om året mellan den 10 och 20 i hvarje månad. Prenumeration sker på närmaste postanstalt. Pris för år 2 kr. 75 öre, för $\frac{1}{2}$ år 1 kr. 50 öre. Medlemmar af sv. stenografförbundet, som rekvirera minst 5 ex. under en adress direkt hos redaktionen, erhålla ex. för 2 kr. 25 öre, och då minst 10 ex. tagas, för 2 kr. Förbundsörening, som rekvirerar minst 5, 10 eller 20 ex. under en adress direkt hos redaktionen, erhåller ex. för resp. 2 kr., 1 kr. 75 öre, 1 kr. 50 öre. Lösnummer kosta 30 öre.

Stenografisk revy.

Sverige.

Göteborg. »Stenografiska Arendsöreningen», i hvilken den äldre »Stenogr. klubbens» medlemmar inträdt, har till styrelseledamöter utsett: ingenjören J. Brattberg, ordförande, literatören G. U. Schönberg, vice ordförande, skolläraren K. G. Gunneson, sekreterare, bokhållaren V. Vinqvist, vice sekreterare och bibliotekarie samt privatläraren och literatören E. Stålgren, skatmästare. Öreningen räknar redan 26 medlemmar.

I Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning för den 23 febr. läses: *Göteborgs skolförening* hade sistlidne lördags eftermiddag sitt månadssammanträde. Hr ingenjör J. Brattberg höll ett lärorikt föredrag om stenografien. Sedan han i korta drag redogjort för kortskriftens nödvändighet, ändamål och utveckling, uppehöll han sig särskildt vid det arends'ka systemet och visade åskådligt de grundsatser, som ligga till grund för det samma.

Hjelstaby (Upland). På initiativ af hr J. Enelund har därstädes bildats en stenografisk förening med 12 medlemmar, hvilken kallar sig »*Alexander*» (efter ett af Arends' förnamn).

Karlskrona. Öreningen »*Hugin-Mutun*» arbetar med kraft och framgång på stenografiens spridning och sina egna medlemmars förkofran i den nyttiga konsten. Enligt till oss ingånget meddelande har dess ordförande, herr I. Tisell på allmänt sammanträde tagit diplom på skrifna öfver 180 stafvelser i minuten, hvarjämte hrr Ossian Lundborg och Verner Ekström visat sig kunna skriva resp. omkr. 140 och 120 st. i min.

Strömbäcka, Långbron (Dalsland). Från denna ort skrives af den 9-åriga E. C. Nyman bland annat följande:

De få, som här på orten lärt sig Gabelsbergers, hålla nu som bäst på att öfvergå till Arends' system, deribland en gosse, som redan för två år sedan för

mig lärde Gab. och därtill skriver en utmärkt vacker stil, så att hr B. Hansson i Göteborg sade, när han fick stilprof från honom, att det var det vackraste han någonsin fått från någon. — — Han har nu på egen hand lärt sig Arends' system jämte två hans syskon. Äfven bokhållaren hr M. S., som lärt sig Gab. i Göteborg af hr Hansson sjelf, ämnar nu öfvergå till Arends. — —

Brevet åtföljdes af stilprof från brefskrifverskans åttaåriga syster, Syster Therèse, och från hennes sexårige bror, Bror Arthur. Den siste är otvifvelaktigt världens yngste stenograf. Att han så grundligt som af det insända stilprofvet framgår kunnat lära sig stenografi vid en ålder, då de flesta andra barn ännu ej kunna skrifva vanlig skrift, utgör, på samma gång det vitt om hans grafiska begåfning, ett det mest slående bevis på det arends'ka systemets värde.

Upsala. »Stenografiska föreningen» har nu börjat sin verksamhet för terminen och redan haft två sammanträden. På det första antogs definitivt det på föregående terminens sammanträden diskuterade stadgeförslaget. Enligt hvad föreningen beslutit komma att på sammanträdena hållas föredrag öfver stenografiska ämnen, hvarigenom sammankomsterna otvifvelaktigt komma att vinna i intresse för medlemmarne. Styrelsen för året består af fil. stud. Conrad Lundgren, ordf., teol. fil. kand. Karl Lundqvist, vice ordf., bokh. Sv. Thollenius, skattmästare, fil. stud. Sam Clason, sekreterare och fil. stud. Joh. v. Knorring, vice sekreterare. De ordinarie sammanträdena hållas å skytteanska lärosalen första helgfria lördagen hvarje månad kl. 6 e. m. På sista sammanträdet erhöles referentdiplom af vice ordf. för skrifna 210 och af sekreteraren för skrifna 195 stafvelser i minuten.

Stenogr. föreningen »Iris». På de hittills hållna sammanträdena under detta år ha referentdiplom tagits af hrr B. Edlund på 200, J. Waldenström på 170, T. Fredriksson på 155, V. Carlsson på 155, F. Svensson på 150 och Carl Reuterskiöld på 155 stafvelser i minuten, hvarjämte hrr E. Kihlmark, O. Lundevall och O. af Geijerstam visat sig kunna uppteckna resp. 160, 140 och 110 stafvelser i minuten. Anmärkas bör, att hrr Fredriksson, Kihlmark och Geijerstam voro deltagare i den undervisningskurs, som började i november sistlidna år.

Stenogr. damsällskapet »Aurora» har visserligen genom flere af sina skickligaste medlemmars afresa från Upsala lidit en svår förlust, men eger ännu bestånd och skall, som vi hoppas, ur den nu påbörjade damkursen erhålla förstärkning.

»*Mnemosyne*» kallar sig den nya arends'ka föreningen i Upsala (vid Fjellstedtska skolan). Föreningen räknar för närvarande 13 medlemmar. Ördförande är hr G. Örstedt.

Väne Åsaka (Elsborgs län). Härstädes har bildat sig en *stenogr. förening* under skolläraren hr K. A. Sandegrens ordförandeskap. Föreningen, som består af femton personer, har till ändamål att utbilda sina medlemmar i stenografi efter Arends' system.

Förbundskungörelser.

I. *Utdrag ur protokollet vid verkställande utskottets sammanträde den 12 mars.*

Närvarande voro samtliga ledamöterna.

Till behandling förekommo bland andra följande frågor:

1) Bedömde utskottet de insända elfva förslagen till förbundsmärken, af hvilka de båda bästa voro af hrr C. Sjöström och C. Viman i Upsala, hvilka därför båda erhöles det utsatta priset (Hermes 1886).

2) Tillstyrkte verkställande utskottet, att förbundet skulle taga den under tryckning varande tredje upplagan af mindre läroboken på sitt förlag, samt beslöt att hänskjuta saken till styrelsen i dess helhet.

3) Tillstyrkte verkställande utskottet, att förbundet för sitt bokförlag måtte inköpa 50 ex. af Stenogr. bibl. II (af fören. »Iris») samt hela återstående upplagan af Stenogr. bibl. I (af förläggaren C. A. V. Lundholm), vidare de återstående numren af Hermes för 1884 (af Upsala stenogr. förening) och Hermes för 1885 (af hr E. Bergsten), äfvensom ett antal exemplar af Hübners båda tal, Arends' Leitfaden, Auerbach och Mühlenthals Anleitung samt Kalender för Arends'sche Stenographen (1885 och 1886), hvilken fråga äfvenledes hänsköts till styrelsen i dess helhet.

4) Beslöts att uppskjuta konstitueringen af referentbyrån, till dess man efterhört, huru många af Upsalaföreningarnes referenter äro hågade att inträda i densamma.

5) Hölls en lång diskussion om lämpligaste sättet att anordna skriftlig undervisning och beslöts att förelägga styrelsen det förslag, om hvilket utskottet enat sig.

6) Beslöts, att då stadgarnes föreskrift om årsredogörelse icke kunde anses gälla det föregående året, icke utgifva årsberättelsen som särskild skrift, utan i dess ställe intaga en kortfattad öfversigt öfver förbundets verksamhet i Hermes N:o 4, hvilket man äfven beslöt att låta matrikeln medfölja (i st. för N:o 3, som förut varit bestämdt).

7) Tillstyrkte verkställande utskottet, att förbundet skulle taga på sitt förlag den bearbetning af Arends' system för engelska språket, som grefve Robert Mörner står i begrepp att företaga.

8) Hemställde verkställande utskottet, att styrelsen måtte besluta, att ett stenografmöte skall hållas i Stockholm i början af juni månad detta år, och föreslog verkställande utskottet till behandling på mötet följande ämnen: 1) Om stenografiens nytta, om dess utveckling samt om det arends'ka systemets principer; 2) Om stenografiens införande i skolorna; 3) Den arends'ka och den gabelsbergerska stenografien; 4) Äro några förbättringar nödiga i Arends' stenografi? 5) Om praktisk undervisning i stenografi; 6) Om referentfärdighet; 7) Hvilka åtgärder böra vidtagas för befrämjande af stenografiens spridning? 8) Bör förbundet i någon mån omorganiseras? Vidare skulle prisskrifning anordnas 1) i korrekt- och skön-skrifning; 2) i snabbskrifning (i tre afdelningar med 150, 200 och 250 stafvelsers diktamenshastighet i minuten).

9) Beslöt verkställande utskottet, att genom cirkulär sätta styrelsemedlemmarne i tillfälle att uttala sig i de punkter, som blifvit till dem hänskjutna.

J. E. Frykberg

Sv. stenograförb:s n. v. sekreterare.

II. Hänvisande till § 8 i ofvanstående protokollsutdrag, får jag härmed anhålla, att de förbundsmedlemmar, som önska deltaga i stenografmötet i Stockholm, ville meddela, *vilken dag de helst önska, att mötet skall sammanträda*, samt att de äfven ville *förelä nya frågor till föredrag och diskussion*.

III. I förbundet ha inträdd
som *förbundsöreningar*:

7. Stenogr. föreningen »*Alexander*» i *Hjelstaby*. (Ordf.: Hr J. Enelund).

8. Stenogr. Arends'föreningen i *Göteborg*. (Ordf.: Hr J. Brattberg).

9. Stenogr. föreningen »*Runa*» i *Huskvarna* (Ordf.: Hr J. Bohman).

som *enskilda ordinarie* medlemmar:

54. Skolläraren Z. Carlsson, Östhammar;

55. Herr G. T. Olson, Stenberg, Lyrestad;

56. Skolläraren Ernst Vestberg, Hudiksvall;

57. Studeranden G. Örstedt, Ordf. i stenogr. föreningen »Mne-mosyne», Upsala.

Deremot har förbundsmedlemmen hr Anders Johansson i Grytnäs kyrkby genom döden afgått. Från *enskilda ordinarie* till *ord. föreningsmedlemmar* ha öfvergått hr J. Enelund i Hjelstaby och hrr J. Brattberg, J. Ericsson, K. G. Gunneson och G. U. Schönberg i Göteborg.

IV. Då ingen af förbundsmedlemmarne inom den i stadgarnes § 14 föreskrifna tiden inlemnad någon anmärkning mot förbundsrevisorernas i föregående nummer införda revisionsberättelse, har sv. stenografförbundet sålunda åt sin styrelse för 1885 beviljat full ansvarsfrihet.

Joh. v. Knorring.

Sv. stenografförb:s n. v. registrator.

V. Till förbundets kassa ha influtit följande årsafgifter: *för 1885* af ord. medl. hrr J. A. Johanson (i Broarp), J. E. Nyberg och K. Schwalbe (hvar och en 1 krona), samt af befrämj. medlemmarne litografen L. Ljunggren och professor P. Vikner (hvardera 2 kronor); *för 1886* af stenogr. föreningarne »Iris» Upsala, 8 kronor (för 16 medlemmar) »Alexander» Hjelstaby, 6 kronor (för 12 medlemmar) och »Runa» Huskvarna, 4 kronor (för 8 medlemmar) samt af ord. medl. fröknarne E. C. Nyman och A. M. Svensson och hrr H. Andersson, E. Bergsten, A. J. Björkman, P. F. Dandernell, G. Granér, A. Holm, J. A. Johanson, V. Kugelberg, L. Lindqvist, J. E. Nyberg, G. T. Olson, M. Olsson, K. Schwalbe, P. Skoglund, och E. Vestberg (hvar och en 1 krona), hvilka afgifter härmed kvitteras.

Conrad Lundgren,

Sv. stenografförb:s n. v. skattmästare.

Från skilda håll.

När det gäller genomförandet af en allmännyttig idé, då är de enskildes sammanslutning till ett större helt nödvändig och berömvärd.

»Die Stenographie.

* * *

I »Referentens» sist utkomna nummer (N:o 3 för föregående år) läses: Den nya föreningen (vid h. latinläroverket i Göteborg), som tagit sig namnet Göteborgs Gabelsbergerförening, kommer att utgifva en tidning »Stenografen», som redigeras af en f. d. *Arendsstenograf*. (Det sista ordet anser sig Referenten för yttermera visso böra kursivera).

Något egendomligt syntes oss därför följande yttrande af den »f. d. arendsstenografen» i en anmälan af »Hermes» i hans tidning: »Om det stenografiska numret ha vi ej kunnat taga någon kännedom». En »arendsstenograf», som icke kan taga någon kännedom om den stenografiska texten i Hermes!! Nåja, någon arendsian, som kunnat systemet riktigt, hade det då aldrig fallit in att öfvergå till Gabelsberger.

* * *

I »Referenten» ha vi till vår stora förvåning läst följande: »Måhända den viktigaste punkten i stenografmötets protokoll var den som föreskrifver, att *norrens stenografer borde ena sig om en skrift, däri hvarje ord kunde oberoende af satsen korrekt afläsas*». Herr gabelbergare tyckas således äntligen ha kommit till insigt om att deras skrift är svårläst, ja, så svårläst, att man i många fall måste ta satsammanhanget till hjälp för att kunna tolka de enskilda orden. Men hvarför öfvergå de då icke till Arends', der hvarje ord kan oberoende af satsen korrekt afläsas?

* * *

Från *Hjelstaby* skrives till redaktionen:

— — — Har man på många håll den åsigt, att stenografien är omöjlig att lära och utan nöje för arbetaren — såsom ett arbetaremöte i Huskvarna påstod (Hermes N:o 10 för 1885) — så kan föreningen »Alexander» och alla andra arbetare, som här inhemtat stenografien, vara ett bevis på att stenografien kan läras och att den medför *stort* nöje äfven för arbetare. Och utan sin *nytt*a torde den ej heller vara. —

Tidningspressen.

I Göteborgstidningen »*Förposten*» för den 16 jan. läses följande notis: »*Den arendska stenografien i kollision med rysk polismyndighet*». En meddelare skriver till »*Förposten*»:

Redan i slutet af förra århundradet utgafs i Ryssland af en baron von Wolke en stenografisk afhandling och 1849 utgafs en stenotypografi af Heyer. Men 1864 utfäste kulturministeriet en belöning af 1,500 rubel för den bästa afhandling i konsten, hvilket gaf anledning till att tvänne öfverföringar af Gabelbergers (!) system och en af Stolzes sågo dagen i Ryssland.

Båda systemen vunno erkännande och det utfästa priset delades lika mellan dem båda. Sedan dess har stenografien, efter båda dessa system, kommit till stor utbredning och praktisk användning i det ryska riket. Rättsförhandlingarne vid de högre domstolarne i Petersburg och de större städerna upptagas af stenografer.

Nu har enligt en Greifswaldertidning det egendomliga inträffat, att sedan Arendsvännerna i Riga, der den gabelbergiska (!) stenografien användes, bildat en förening kallad »*Gratia*», i ändamål att göra propaganda för sitt system, fått af polisen tillsägelse att upplösa nämnda förening. Mot detta förbud besvarade sig Arendsvännerna hos ministeriet, som gaf dem följande egendomliga besked:

»Vi kunna icke inse hvar till en förening för den arendska stenografiens utbredning gagnar och vi kunna på denna grund icke lemna vårt bifall till ifrågavarande förening».

Till beriktigande af ofvanstående notis lemna vi följande faktiska uppgifter.

Den tyska föreningen »*Gratia*» i Riga upplöstes *icke*, såsom insändaren i »*Förposten*» vill göra troligt, på grund af polisens eller vederbörande ministers ovilja mot den arendska stenografien, utan, som vi i Hermes N:o 1 för detta år nämnde på grund deraf, att vederbörande frukta föreningsväsen öfver hufvud och särskildt anse sig icke ha tillräcklig kontroll på stenografiska föreningar. På

samma grund upplöstes äfven den stolzeska föreningen i Riga. Någon gabelsbergersk förening har deremot icke blifvit upplöst af det enkla skälet, att ingen sådan fans i Ryssland.

I *Göteborgsposten*, den gabelsb. stenografiens riddare par préférence, läses den 9 mars en uppsats med rubriken Gabelsbergers stenografi, som i allmänhet fördelaktigt skiljer sig från de gab. uppsatser som vi hittills sett, men som dock innehåller åtskilliga prof på »Gabelsbergerscher Hochmuth». Så t. ex. påstås, att alla system, som utkommit under de sista årtiondena, äro efterbildningar af det gabelsbergerska, ett påstående, som bevisar en förvånansvärd okunnighet i den tyska stenografien. Visserligen är det klart, att äfven på stenografiens område hvar och en, som vill åstadkomma något värdefullt måste bygga på sina föregångare, men deraf följer ju ej, att alla stenografier äro *efterbildningar*. Åtminstone kan detta icke sägas om Stolzes och ännu mindre om Arends'. Hvad särskildt Arends' angår, så har den från Gabelsbergers system hemtat endast hvad D:r Grosse kallar *den materiela principen*, d. v. s. den grundsatsen, att stenografien bör, så vidt möjligt är, afspegla den karaktär, som kurrentskriften under loppet af sin historiska utveckling antagit. Hvar och en, som grundligare studerat de båda systemen, vet, att mellan dem i öfriga hänseenden råder en så himmelsvid skillnad, att det rent af är löjligt att hänföra Arends' stenografi till efterbildningarne af Gabelsberger.

Ett annat lika märkvärdigt yttrande i uppsatsen lyder: Låter man emellertid hvilken opartisk lekman¹⁾ som helst jemföra de olika systemen och fälla sitt omdöme om dem, skall detta alltid komma att lyda, att Gabelsbergers skrift är den behagligaste för ögat (då måtte det ej vara Gabelsbergersk skrift i »Referenten». Red. anm.), den lättaste att läsa (se »Hermes» för 1886, N:o 1, tryktexten, sid. 2 och 3), och på samma gång är den äfven följdriktigt den lättaste att lära (??), emedan ögat snabbast och säkrast gör sig förtroget med dess drag.

Icke heller kunna vi instämma i den förhoppning, artikelförfattaren i slutet af uppsatsen uttalar, att »den tid torde ej vara så allägsen, då modersystemet, Gabelsbergers geniala uppfinning, undanträngt de konkurrerande systemen och blifvit alla bildade personers gemensamma egendom». Tvärt om tro vi med Schiller, att »das Alte stürzt, es ändert sich die Zeit, und neues Leben blüht aus den Ruinen»²⁾.

Literatur.

Förskrift i skrifförenkling af J. A. Johanson (Broarp, Eksjö). Pris: 1 ex. 25 öre, 15 ex. 2 kronor. 16 sidor autografi och 4 sidor tryktext i duodesformat.

»Den vill icke undantränga stenografien, blott bryta väg för den samma, emedan all erfarenhet visar, att nya saker blott så småningom och endast stegvis, aldrig genom ett enda trollslag vinna burskap». Så yttrar sig författaren om ändamålet med skrifförenklingen. Det system, som författaren särskildt åsyftar att popularisera, är det arendska, på hvilket också hans »skrifförenkling» är grundad. För en arendsian torde därför skrifförenklingen icke erbjuda några nämnvärda svårigheter att inlära.

1) Med »lekman» (Laie) beteckna de tyska stenograferna hvarje icke-stenograf.

2) »Det gamla störtar, tiden ändrar sig, och nytt lif blomstrar ur ruinerna».

Att här ingå på besvarande af de frågor, som därefter framställa sig: Behöfver Arends' system göras lättare, och vinner det något på en sådan popularisering, tillåter oss ej det knappa utrymmet. Vi återkomma till dem i nästa nummer.

C. L.

Stenografen, organ för Göteborgs Gabelsbergerförening (vid h. latinläroverket) utkommer med ett nummer i månaden i 8-sidigt oktavformat och kostar för vårterminen (4 nummer) 75 öre. Den redigeras af och kan rekvideras från stud. C. Johansson (Adr.: Latinläroverket, Göteborg). Hvad tidningens innehåll beträffar, så består den för det mesta af uppsatser af literär art, och att tidningen är stenografisk, synes nästan endast af skriften. Hvad åter angår stilen, så var den i det första numret, som autograferades af »Gabelsbergerföreningens» ordf., tämligen underhållig; det andra numret, der autografens namn ej är utsatt, är däremot något bättre utfördt. På grund af dess billighet kunna vi rekommendera den åt de arendsianer, som vilja hålla vid makt sin kännedom om Gabelsbergers system.

C. L.

Undervisning i Arends' stenografi

har vidare lemnats i Bjästa af *N. Vestin* åt 14 (eller 12?), i Finspång af *J. E. Nyberg* åt 2, i Göteborg af *J. Brattberg* å 15, i Hjelstaby af *J. Enelund* åt 2, i Jularbo af *A. Holm* å 3, i Karlskrona af *O. Lundborg* åt 10, i Malung af *P. Skoglund* åt 3, i Gamla Upsala af *Wahlström* åt 4, i Upsala af *V. Andersson* åt 2, af *B. Edlund* åt 4, *T. Fredriksson* åt 8, *O. af Geijerstam* åt 1, *J. v. Kuorring* åt 21, *C. Lundgren* åt 7, *C. Reuterskiöld* åt 4, *J. Waldenström* åt 4, *G. Örstedt* åt 10, i Vestervik af *T. Holm* åt 16, i Väne Åsaka af *K. A. Sandegren* åt 14 och i Örebro af *J. Linnér* åt 1 person.

Text för premieskrifning.

Den som är van vid att läsa, som verkligen läser »flytande i bok» — och jag antager, att vi ha prestebetyg på det litet hvar — han läser i regeln icke ljud för ljud, icke bokstaf för bokstaf. Det går nämligen icke så till, att först synnerven genom bokstafven väcker till lif, aktualiserar, den mot teeknet svarande ljudföreställningen och så denna i sin ordning mer eller mindre direkt inverkar på det motoriska nervsystemet, sätter talorganen i gång och framkallar ett på visst sätt beskaffadt vågsystem, d. v. s. det mot teeknet svarande språkljudet, och bokstaf för bokstaf, ord för ord. Om så vore, då skulle det bli en hel lång historia, för hvarje gång vi mötte en beteckning, som ej rätt svarade emot det ljud, som den borde locka fram. Hvar enda för vår uppfattning märkbar afvikelse från den förutsatta och fordrade ljudtroheten skulle föra oss in på en avväg, leda till ett oriktigt ljud. Så skulle vi naturligtvis icke känna igen ordet, och så skulle vi antingen få fram en galen betydelse eller — i regeln — ingen betydelse alls, förrän vi genom ett särskildt arbete lyckats trots den oriktiga beteckningen få klart, hvilket ord som afsäges. Men så läser endast nybörjaren. Så, ljud för ljud, bokstaf för bokstaf, läser Ni eller jag endast i det fall, att vårt

öga möter ett ord, som är oss förut alldeles obekant. Så läsa vi, när vi börja lära oss ett främmande språk. När vi åter under frukosten läsa vår tidning, när vi ta i handen en ny samling dikter af Swoisky eller sluka en roman, då går det mycket lättvindigare, då är processen vida kortare. Synnervens ändapparat griper hela ordet på en gång, fotograferar det och skjutsar i en hast kopian in i ett hjernganglion. Dubbelgångaren-korrespondenten där, d. v. s. den mot det tryckta eller skrifna ordet svarande ljudföreställningen i själen, ryckes upp ur sin halfslummer, och i samma ögonblick är också ordets betydelse klar för vårt medvetande. Läser jag högt, så associerar sig ljudkomplexen därjämte med föreställningen om de rörelser i språkverktygen, som fördras för ordens ljudliga återgiftande: och det är färdigt. I allt detta har de enstaka språkljudet och dess tecken för läsarens medvetande en större betydelse än vattendroppen i bruset från kvarndammen. Ja, det kan t. o. m. hända, att hela den akustiska sidan af ordet alldeles undgår oss, så att det skrifna eller tryckta ordets bild på näthinnan liksom direkt ger oss betydelsen. Det går så långt, att vi kunna omedelbart uppfatta hela satser och ordgrupper, utan att vi behöfva särskildt fästa oss vid hvarje ord.

För den, som fullständigt beherskar konsten att läsa, har således ljudskriften för alla vanliga fall alldeles förlorat sin karaktär af ljudskrift. Det är ordskrift. Det är ingen väsentlig skillnad mellan vårt sätt att läsa och kinesens.

Och på samma sätt, när jag skriver. Det går icke så till, att jag först uppdelar ordet i språkljud, uppsöker de motsvarande bokstäfverna och så skriver dem i samma ordning, som språkljuden följa i ordet. Hela detta förfarande, med analys och syntes, det är en öfvervunnen ståndpunkt. Jag skriver *ordet*, handen formar bokstäfverna, utan att jag egnar dem någon uppmärksamhet. Försök att läsa ett stycke af en skrifvan hand på det sätt, att Ni tolkar hvarje bokstaf för sig, utan att se på hvad som står förut eller följer efter, utan att se ordet som ett helt — jag lofvar att Ni misslyskas. Ty det är strängt taget icke vidare ljudskrift, det är ordskrift.

(Ur J. A. Lundell: Om Rättstafningsfrågan).

När öfersättningen skall vara inlemnad, neddelas i nästa nummer.

Rättstafningsfrågan.

Som de fleste af våra läsare genom den allmänna pressen redan torde känna, bildades i slutet af föregående år i Upsala ett »Svenskt rättstafningssällskap» med ändamål att i fonetisk riktning reformera skriften. För de af våra läsare, som önska sätta sig in i frågan, rekommendera vi docenten J. A. Lundells gedigna och intressanta afhandling »Om rättstafningsfrågan» (pris: 1,25 kr.), hvilken innehåller de föreläsningar, som författaren i november och december höll i Upsala och Stockholm. Rättstafningssällskapets stadgar och förslag till rättstafningslära erhållas, om 10 öre i frimärken insändas till rättstafningssällskapets ordf., docenten A. Noreen, Upsala.

Oskadade exemplar af *Hermes* för 1882 och 1883 önskas köpa. Anbud, åtföljda af prisuppgift, sändas till *Red. af Hermes*.

